

“La identitat personal és molt més important que la identitat genètica”

‘Vols clonar-te?’. Amb aquest colpidor títol arranca el primer llibre en català de la professora de bioètica i advocada Judith Arlene Klotzko. Hi parlem.

Creu que la societat està preparada per donar la benvinguda al primer xiquet clonat?

—Crec que la gent pensa en el clonatge des d’una perspectiva molt negativa, a causa de la literatura i el cinema. Hi ha dos llibres que han con-

tribuit a donar aquesta mala imatge del clonatge: *Frankenstein*, de Mary Shelley i *Un món feliç*, d’Aldous Huxley. El primer narra la història d’un home que va intentar crear vida, una persona, però en lloc d’això, el que va aconseguir va ser un monstre. Per això la gent continua tenint una certa aversió cap a qualsevol tipus de vida que es creï en els laboratoris. La majoria se senten incòmodes amb la idea que s’obtinguen clons. Hi ha una sensació generalitzada que resulten perillosos, malignes, quasi diabòlics.

—Haurem d’esperar molt per veure el primer clon humà?

—Hem clonat cavalls, vaques, porcs i fins i tot embrions humans. Així que la pregunta no és si veurem algun dia un clon humà, sino quan el veurem. Tot això em fa pensar que no trigarem

massa a veure’l. Un altra qüestió és com serà la vida d’aquesta persona.

—Està d’acord amb el clonatge de persones?

—La major part d’arguments ètics que impedeixen el clonatge reproductiu no em convencen. Un embrió inicial no pot ser considerat com una persona i, per tant, no se li poden aplicar les regles morals que regeixen les relacions entre les persones. Però, ara per ara, no em pareixeria bé que es clonara una persona perquè no és segur al cent per cent. Abans que nasquera la primera xiqueta proveta, Louise Brown, s’havien fet moltes proves amb animals i s’havia demostrat que la tècnica era segura. Crec que resultaria immoral intentar clonar un ésser humà sense tenir l’absoluta certesa que el xiquet naixerà sa i estalvi.

Si en dos anys, els científics estigueren al cent per cent segurs que no hi ha cap risc, no m'hi oposaria. L'altra qüestió que caldria avaluar són els motius pels quals la gent voldria clonar-se.

—Per què es produeixen aquestes anomalies?

—Encara que no estan del tot segurs, els científics pensen que és degut al fet que la reprogramació de la cèl·lula no ha estat del tot ben feta, potser perquè es va fer massa de pressa o potser perquè no es va reprogramar en la seua totalitat. Han investigat els òrgans dels animals clonats morts prematurament i, per exemple, el fetge no està complet, no ha acabat de desenvolupar-se. Així que el que es pensa és que les anormalitats tenen a veure amb el procés de clonatge mateix. I si això és així, no hi ha manera de fer del clonatge un procés segur al cent per cent. En el meu llibre, ho compare amb una orquestra: el bon estat d'un violí, o la virtuositat del violinista, no és cap garantia que el violinista entrarà en el moment correcte i no solament en el concert de demà, sinó durant tota la temporada.

—Un dels fantasmes que més es sacseja quan parlem en contra del clonatge és el que diu que obre la possibilitat de trobar-nos amb un nou Hitler, com en *Els nens del Brasil*, la novel·la d'Ira Levin.

—En el meu llibre, jo parle d'això, però en lloc de parlar de Hitler, parle de Mozart, perquè també és un personatge històric que, al contrari que el dictador alemany, desperta simpatia. Però tant Mozart com Hitler, com qualsevol altre, són personatges irrepetibles. Mai tindrem un altre Mozart, perquè la cultura és diferent, l'ambient és diferent, els pares serien diferents... Avui Mozart no compondria *La flauta màgica*, sinó que seria una estrella de rock. Tot seria diferent. Encara que la literatura i la ciència-ficció s'obstinen a dir el contrari, és impossible copiar una persona. La identitat personal és més important que la identitat genètica. Els éssers humans som molt més que la suma dels nostres gens. Per descomptat, la nostra herència genètica ens condiciona, però, es mire per on es mire, els gens només predisposen, no predestinen.

—Què pensa de la gent que creu en el clonatge com una eina per recuperar una persona morta?

—El clonatge no ens farà immortals. Mai. Un hipotètic clon nostre, tot i ser idèntic, seria una persona independent i única, una nova vida, no la continuació d'una vida anterior.

—Molta gent acusa els científics d'estar jugant a ser Déu. Què en pensa?

—Crec que la gent exagera. S'ha escampat la idea que si crees vida en el laboratori, estàs fent una cosa que només Déu pot fer. O si practiques l'eutanàsia, també estàs jugant a ser Déu, perquè estàs fent alguna cosa que només Déu pot fer, com deia el papa. Però la ciència fa centenars de coses que no estan en la natura. Els científics no juguen a ser Déu. Prendre una aspirina tampoc no és natural, fer un trasplantament d'un organ tampoc no és natural... i totes aquestes coses garanteixen el nostre benestar i la nostra salut.

—Quin fou el primer mamífer creat per clonatge?

En un sentit estricta, l'ovella Dolly va ser la primera. Abans, però, hi va haver dues ovelles més, Megan i Morag, clonades en el mateix institut on va nàixer Dolly un any abans. Megan i Morag havien estat clonades a partir de cèl·lules embrionàries que havien començat a especialitzar-se als cultius de laboratori. Dolly, en canvi, va ser clonada a partir d'una cèl·lula adulta, fet que demostra que som capaços de reconstruir tot un animal a partir d'una única cèl·lula.

—En el llibre, explica que Dolly no formava part de l'estratègia de l'institut Roslin on va ser creada.

—No. El que volien fer els científics de l'institut Roslin era produir animals modificats genèticament perquè produïren una substància determinada en la seua llet. Comercialment parlant, el seu objectiu era una ovella molt diferent: Polly, que va nàixer un any després que Dolly. Estaven utilitzant cèl·lules embrionàries i per alguna raó, i això es molt estrany, es van adonar que tenien algun teixit mamari en el congelador i a partir d'ací van fer Dolly.

Violeta Tena

Un clonatge que salva vides

—Quin és l'origen de la paraula *clon*?

—A pesar de la càrrega negativa que té ara, la paraula *clon* va tenir uns orígens molt innocents. Deriva de la paraula grega *klōn*, que vol dir "branqueta", "empelt". Tallar la branca d'una planta per reproduir-la és clonarla.

—Què és el clonatge terapèutic?

—El clonatge terapèutic és un procés dividit en dues etapes: en la primera etapa, una cèl·lula qualsevol d'una persona que ja ha complert el seu destí i només és capaç de fer unes funcions determinades, és reconvertida en una cèl·lula capaç de reconstruir un organisme sencer. Aleshores, entrem ja en la segona etapa: ensenyar a aquestes cèl·lules a assumir funcions per a les quals no estaven programades, per a esdevenir cèl·lules útils per a la teràpia concreta per a la qual han estat dissenyades.

—La investigació del clonatge és important per a millorar les possibilitats de les persones que esperen un trasplantament?

—El xenotrasplantament és el mètode que permet trasplantar cèl·lules, teixits i òrgans d'una espècie a una altra. No es tracta de quelcom nou, ben al contrari. Serge Voronoff, un científic rus que treballava a França, va trasplantar fragments de testicles de mona als seus pacients més rics. Però no hi ha prou òrgans humans i això ens obliga a recórrer als òrgans animals, sobretot als porcs i als micos. Al Regne Unit els científics tracten de modificar genèticament els porcs fent microinjeccions que afegeixen gens humans als embrions de porc. La tècnica ha continuat evolucionant i ara el que es planteja és eliminar els gens dels porcs, en compte d'afegir gens humans.